

KORRALDUS

Geoloogilise uuringu loa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 26, § 32, § 35 ning **Verston OÜ** 27.10.2023 esitatud taotluse, **otsustan:**

1.1. Anda Verston OÜ-le (registrikood 11947047) geoloogilise uuringu luba nr L.MU/520586 Ellamaa uuringuruumis kehtivusajaga kolm aastat.

1.2. Lisada antavale uuringuloale täiendavad tingimused vastavalt korralduse peatükis 3. toodud kaalutlustele.

1.3. Avalikustada Verston OÜ-le Ellamaa uuringuruumi uuringuloa L L.MU/520586 andmine ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

1.4. Korraldus jõustub Verston OÜ-le teatavaks tegemisest.

Käesolev korraldus on uuringuloa nr L.MU/520586 lahutamatu osa. Uuringuluba nr L.MU/520586 on kättesaadav keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS.

2. ASJAOLUD

Verston OÜ (registrikood 11947047, aadress Pärnu tn 128, Paide linn, Paide linn, Järva maakond) esitas 27.10.2023 Keskkonnaametile Ellamaa uuringuruumi geoloogilise uuringu loa (*uuringuloa*) taotluse (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis, *edaspidi KOTKAS* 27.10.2023 dokumendina nr DM-126250-1).

Geoloogilise uuringu luba taotletakse Ellamaa külas Kehtna vallas Rapla maakonnas riigile kuuluvatel kinnistutel Kärü metskond 50 (29203:003:0009, sihtotstarve maatulundusmaa 100%) ja Kärü metskond 135 (29203:003:0145, sihtotstarve maatulundusmaa 100%). Kinnistute omanik on Kliimaministeerium ja volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus (*RMK*). Taotletava Ellamaa uuringuruumi teenindusala pindala on 24,84 ha.

Taotletavast Ellamaa uuringuruumist otsesihis ligikaudu 7,5 km kaugusele läänesuunda jääb Rail Baltic (RB) raudteetrass (joonis 1). Geoloogilise uuringu eesmärk on RB raudteetrassi muldetööde ehituseks vajamineva täitematerjali otsing ja uuring. Geoloogilise uuringuga

selgitatakse välja uuringuruumi geoloogiline ehitus, seal levivate purdsetete kvaliteet, kasuliku kihi paksus, selle levik ja maht ning kaevandamistingimused. Kui materjal on sobiv võetakse maavaravaru arvele aktiivse tarbevaruna, kuhu soovitakse hiljem taotleda luba kaevandamiseks. Uuringu positiivse tulemuse korral tagatakse piirkonna varustatus täitematerjalidega, mille vajadus RB ehitusega suureneb.

Tegemist on liiva uuringuga, mille käigus planeeritakse rajada kuni 35 kaevandit ja 35 puurauku sügavusega kuni 10 m. Planeeritavates uuringupunktides määratakse kasuliku kihi paksus, kirjeldatakse maavara ja selle lamami setteid. Kogu kasuliku kihi ulatuses võetakse proovid litoloogiliste erimite kaupa laboratoorseteks määranguteks (terastikulise koostise määramine, liiva filtratsioon omadused, vajadusel kruusa füüsikalised-mehaanilised omadused). Proovide mass kahandatakse hiljem kvarteerimismeetodil labori nõutava massini. Uuringu teostaja on Inseneribüroo STEIGER OÜ (registrikood 11206437, aadress Männiku tee 104/1, Nõmme linnaosa, Tallinn, Harju maakond). Loa taotletav kehtivusaeg on 3 aastat.

Taotletava uuringuruumi teenindusala näol on tegemist nii metsamaaga kui ka raiesmikuga. Maapinna reljeef uuringuruumi teenindusalal on tasane, absoluutkõrgused jäävad ~45 m tasemele.

Eidapere alevik jääb taotletavast uuringuruumist ~5 km kaugusele põhjasuunda. Lähim majapidamine asub ~500 m kaugusel kagus Nõmme-Aadu (29301:001:0168) kinnistul.

Taotletava uuringuruumi teenindusala põhjaosa kattub maaparandussüsteemidega Aaso3 (TTP499) ja idaservas ~9,1 m ulatuses Nõmme-Ado talu1, millede maaparandussüsteemide registri koodid on vastavalt 6114870021060001 ja 6114870021080001. Geoloogilise uuringu tegemine kooskõlastatakse Põllumajandus- ja Toiduametiga.

Taotletava uuringuruumi teenindusala lääneservas kulgeb Sauga jõgi (Eesti looduse infosüsteemi kood VEE1148700), kattumist jõe kalda piiranguvööndiga ei ole. Taotletava uuringuruumi teenindusala keskosa läbib metsatee Kingu tee nr 2920008.

Taotletav uuringuruumi teenindusala ei kattu looduskaitse- ega Natura 2000 alaga, samuti ei jää siia kaitse all olevate liikide leiukohti ega elupaiku.

Uuringuloa taotlust on kontrollinud maavarade registri vastutav töötaja Maa-amet (15.11.2023 kiri nr 9-3/23/15650-2, registreeritud numbriga DM-126250-2).

Riigilõivu seaduse § 136¹ lõike 1 kohaselt on riigilõiv 400 eurot tasutud 27.10.2023. Maapõueseaduse (*MaaPS*) § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse uuringuloa andmise ja muutmise menetlusele haldusmenetluse seaduse (*HMS*) avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi.

MaaPS § 30 lõike 2 alusel avaldas Keskkonnaamet uuringuloa menetluse algatamise teate 17.11.2023 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ning teavitas avatud menetluse algatamisest 17.11.2023 kirjaga nr DM-126250-3. Kuni uuringuloa andmise või andmisest

keeldumise otsuse tegemiseni on igapähe õigus esitada Keskkonnaametile taotluse kohta põhjendatud ettepanekuid ja vastuväiteid.

Avalikustamise käigus huvitatud isikutelt kirju ei laekunud.

MaaPS § 27 lõike 7 kohaselt saatis Keskkonnaamet 17.11.2023 kirjaga nr DM-126250-4 teate avatud menetluse algatamisest ning uuringuloe taotluse kirjaliku arvamuse saamiseks taotletava uuringuruumi asukoha kohaliku omavalitsuse üksusele (Kehtna Vallavalitsus) tähtajaga kaks kuud.

Kehtna Vallavalitsus vastas 19.12.2023 kirjaga 1-2/128 (kiri registreeritud KOTKAS-es 21.12.2023 numbriga DM-126250-5), millega edastati Kehtna Vallavolikogu 19.12.2023 otsus nr 128. Otsusega nõustuti Verston OÜ-le geoloogilise uuringu loa väljastamisega Ellamaa uuringuruumis.

MaaPS § 27 lõike 3 kohaselt palus Keskkonnaamet 03.01.2024 kirjaga nr DM-126250-6 riigivara valitseja RMK nõusolekut katastriüksuste Kärü metstkond 50 (29203:003:0009) ja Kärü metstkond 135 (29203:003:0145) kasutamiseks geoloogilise uuringu tegemise eesmärgil.

RMK nõustus 12.01.2024 kirjaga 3-1.1/2023/7146 (registreeritud KOTKAS-es 15.01.2024 numbriga DM-126250-7) uuringute tegemisega järgmistel tingimustel:

- uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Raplamaa metstaülemat välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette;
- kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsta raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsta raieõiguse võõrandamise lepingu.

Nimetatud tingimused kantakse uuringuloe täiendavateks tingimusteks eeltoodud sõnastuses.

MaaPS § 30 lõike 5 alusel pani Keskkonnaamet õigusakti eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks välja xx.xx.2024 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtajaks kaks nädalat teate avaldamisest alates. Lisaks teavitati asjast huvitatud isikuid xx kirjaga nr xx.

Avalikustamise käigus ettepanekuid/vastuväiteid laekus/ei laekunud.

Vastavalt HMS § 49 lõikele 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist, huvitatud isikul ja isikul, kelle õigusi võib avatud menetluse korras antav õigusakt puudutada ja lõikele 3 taotluse esitajale, võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited.

Keskkonnaamet küsis Verston OÜ-lt xx.xx.xxxx kirjaga nr xx arvamust või vastuväiteid uuringuloe andmise korralduse ja uuringuloe eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest.

Samuti saadeti eelnõu tutvumiseks Kehtna vallale.

Ettepanekuid ja/või vastuväiteid esitati/ei esitatud.

3. KAALUTLUSED

Geoloogiline uuring on maavara arvele võtmise ja kaevandamise eesmärgil tehtav geoloogiline töö (MaaPS § 4 lõige 2). Geoloogilise uuringu läbi viimine on lubatud vaid uuringuloo alusel (MaaPS § 17 lõige 2). Vastavalt uuringuloo saamiseks esitab taotleja loa andjale taotluse (MaaPS § 27 lõige 1). Uuringuloo andjaks on Keskkonnaamet (MaaPS § 26).

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnanähtumissüsteemi seaduse (*KeHJS*) § 11 lõike 3 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (*KMH*) kohustuslik *KeHJS* § 6 lõikes 1 nimetatud tegevuste korral, *KeHJS* § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda *KMH* algatamist või algatamata jätmist lisades otsusele *KeHJS* § 6 lõike 3 kohase eelhindamise tulemused. *KeHJS* § 6 lõike 2 loetelu on § 6 lõike 4 alusel täpsustatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrusega nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu 1“ (edaspidi *määrus nr 224*). Loa taotleja kavandatav tegevus ei kuulu *KeHJS* § 6 lõike 1 ega ka määruse nr 224 loendisse, mistõttu *KeHJS* § 3, § 6, § 11 lõike 3 ning määruse nr 224 alusel ei ole antud juhul *KMH* algatamine kohustuslik, samuti ei ole vajalik eelhindamine ega *KMH* vajalikkuse kaalumine.

Geoloogilist uuringut võib korraldada ja juhtida selleks teadmisi, oskusi ja kogemusi omav isik (MaaPS § 17 lõiked 3 ja 4). Uuringuloo alusel võib hüdroteoloogilisi töid teha isik, kellel on veeseaduse § 208 punktide 1 kohane tegevusluba.

Geoloogilise uuringu teostaja on Inseneribüroo STEIGER OÜ (registrikood 11206437, aadress Männiku tee 104/1, Nõmme linnaosa, Tallinn, Harju maakond).

Juhul, kui geoloogilise uuringu käigus tekib kaevandamisjätmeid ning jätmete ladestamiskoht ei ole jäätmeoidla jäätmeseaduse (*JäätS*) § 35² tähenduses tuleb uuringuloo taotlusele lisada kaevandamisjätmekava (MaaPS § 28 lõige 5). Jätmekava koostamisel, esitamisel ja kinnitamisel lähtutakse *JäätS* §-ga 42¹ kehtestatud nõuetest.

Uuringuloo taotluse kohaselt geoloogilise uuringu käigus kaevandamisjätmeid ei teki ning seetõttu ei ole jätmekava koostamine ja esitamine vajalik.

Keskkonnaamet kontrollis Verston OÜ esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS, keskkonnaministri 09.01.2020 määrusele nr 1 „Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja geoloogilise uuringu loa taotluse esitamise kord, täpsustatud nõuded taotluse kohta, loa andmise kord ning taotluse ja loa andmekoosseis“ ja *KeHJS* sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks uuringuloo menetlemiseks.

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad võib haldusorgan

määrata kaalutlusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutlusõigus tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutlusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). HMS § 53 kohaselt võib haldusaktile kehtestada kõrvaltingimuse seaduses või määruses sätestatud juhul või kui kõrvaltingimusega tuleks haldusakt jätta andmata. Vastavalt määruse nr 1 § 4 lõikele 3 kantakse uuringuloa lahtrisse „Täiendavad tingimused“ nõuded, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest ning kaevandamisjäätmete käitlemisest tuleneva kahjuliku mõju vähendamiseks ja vajadusel muud täiendavad nõuded. Geoloogilise uuringu loa omajale kehtivad kõik asjakohased õigusaktides (nt maapõueseadus, keskkonnaseadustiku üldosa seadus, keskkonnatasude seadus, atmosfääriõhu kaitse seadus, veeseadus, looduskaitse seadus, jäätmeseadus jt) sätestatud nõuded. Sellest tulenevalt ei ole tarvidust geoloogilise uuringu loa täiendavate tingimuste osas dubleerida õigusaktidega juba reguleeritud. Uuringuloaga reguleeritakse vaid uuringuruumis ja uuringuruumi teenindusalal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmeid otseselt uuringu teostamisest tulenevatele keskkonnamõjudele.

Ellamaa uuringuruum ei asu ühelgi kaitsealal, hoiualal ega kaitsealuste liikide elupaigas, kuid teenindusala vahetus läheduses (~100-600 m raadiuses) asuvad mitmed I-III kaitsekategooria liikide elupaigad. Linnuliikidest on piirkonnas kaljukotkas (*Aquila chrysaetos*), öösorr (*Caprimulgus europaeus*), teder (*Lyrurus tetrix*), rüüt (*Pluvialis apricaria*), mudatilder (*Tringa glareola*), heletilder (*Tringa nebularia*), hallõgija (*Lanius excubitor*), punajalg-tilder (*Tringa totanus*), punaselg-õgija (*Lanius collurio*), väikekoovitaja (*Numenius phaeopus*), hoburästa (*Turdus viscivorus*), sookurg (*Grus grus*), mudanepp (*Lymnocyptes minimus*), mustsaba-vigle (*Limosa limosa*), väike-kärbsenäpp (*Ficedula parva*) ja väikeluik (*Cygnus columbianus bewickii*) elupaigad.

Seega tuleb uuringute läbiviimisel arvestada lindude peamise pesitsusperioodiga, mis on 15. aprillist kuni 31. juunini. Eeltoodu alusel lisatakse antavale loale täiendav tingimus järgmises sõnastuses:

1. Ellamaa uuringuruumi töid tuleb teostada väljaspool lindude pesitsusperioodi, ajavahemikus 01.07-14.04.

Uuringuruumist läände jääb Taarikõnnu looduskaitseala (kood KLO1000058), Loode-läänesuunda vääriselupaik (VEP nr 124141), ida suunda jääb Mukri looduskaitseala (KLO1000742). Kuna loa raames tehtavad tööd on lühiajalised ning rakendatakse asjakohast kõrvaltingimust ei häirita uuringuruumi lähedusse jäävaid kaitsealasid.

Riigivara valitsejate RMK esitatud tingimused seatakse antava Ellamaa uuringuruumi uuringuloa täiendavateks tingimusteks järgmises sõnastuses:

2. uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Raplamaa metsaülemat välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette;

3. kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks

töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.

Lisaks on loa omanikul kohustus järgida õigusaktides kehtestatud asjakohaseid nõudeid ka ilma nende uuringuloa täiendavateks tingimusteks lisamiseta.

Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal selgitatakse välja, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb MaaPS § 35 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid. Luba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja.

Keskkonnaamet on hinnanud esitatud taotluse materjale ja menetluse käigus kogutud andmeid ning leidnud, et teadaolevalt käesoleva loa andmisega ei minda vastuollu riigi huviga. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“.

MaaPS § 35 lõige 1 punktides 4, 5, 8 ja lõige 2 punktides 2-3 tulenevat keeldumise alust menetluse käigus ei ilmnenu, mistõttu neid käesolevas korralduses ei käsitleta.

Ellamaa uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää Natura 2000 võrgustiku alasid ega muid kaitstavaid loodusobjekte (MaaPS § 35 lõige 1 punkt 11); muinsuskaitseobjekte (MaaPS § 35 lõige 1 punkt 3), mistõttu MaaPS § 27 lõigetes 4-6 nimetatud nõusoleku küsimise vajadust uuringuloa andmiseks ei olnud ja sellest tulenevat keeldumise alust ei esine.

MaaPS 35 lõige 2 punkt 1 sätestab, et uuringuloa andmisest keeldutakse, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kuriteo või väärteo eest uuringu või kaevandamisjäätmete käitlemise valdkonnas ja nende andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus ning Verston OÜ-l ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri teade seisuga xx.xx.xxxx).

Eeltoodu alusel võib väita, et MaaPS §-s 35 sätestatud uuringuloa andmisest keeldumise alused puuduvad.

Geoloogilise uuringu luba ei anna uuringuloa omanikule garantiid, et talle hilisemalt antakse maavara kaevandamise luba ning geoloogilise uuringu loa saamisel ei teki õiguspärast ootust kaevandamisloa saamiseks.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Martin Nurme
juhataja
maapõuebüroo